

Cerkvene zadeve.

Katoliška cerkev in narodno življenje.

(Govor mil. knezoškofa dr. Mih. Napotnik na katol. shodu v Ljubljani).

(Konec.)

Po vzgledu tega »voznika Izraelovega« pobrinimo se tudi mi za ohranitev prelepih lastnosti v Slovencih. Katoliški, avstrijski, slovenski — to so trije prislovi, ki se prav prijetno vjemajo in so neločljivi. Nekatoliški Slovenec bi bil popačenec, bi bil izdajalec svete matere cerkve, bi bil odpadnik od slovenske zgodovine.

Toda katoliškega Slovenca neomejena zvestoba do sv. očeta papeža Leona XIII. je stikoma združena z neomahljivo udanostjo do preljubljenega avstrijskega vladarja Franca Jožefa I. Te dve zlati čednosti, Slovencem kakor prirojeni, se strinjata, kakor se zlagata papeška in cesarska zastava v eni barvi in sicer v zlati: zlato-bela, zlatočrna. Res, Slovencem manjka mnogo, pa ne manjka jim iskreno požrtvovalne ljubezni do Boga in do njegove cerkve, do cesarja in do svoje avstrijske domovine.

In te dragoceni kreposti naj se še globlje zasadita v slovenskih srcih po blaženem vplivu prvega slovenskega katoliškega shoda, kateri pa neče biti shod posebne slovenske stranke, ampak je shod katoliških Slovencev, pa tudi neče biti politični shod, ampak je le izpoved katoliške zavesti in krščanske domoljubnosti. Pod okriljem zastave: vse za vero, dom, cesarja, zboruje ta skupščina in pospešuje jasnost v načelih, složnost v delovanju in navdušenost za dobra dejanja. Jasnost v načelih bode nastala po mirnem in stvarnem posvetovanju izobraženih mož iz raznih služeb in od raznih strani, krepostnih mož, ki ljubijo resnico, če tudi žrtve tirja. Sladko otožnost bodo dosegla blaga srca, ki vsa bijó katoliški in avstrijski, srca, ki se samo bližati morajo, da se brž umejo in ljubijo. Navdušenost za dobra dejanja pa vzbuja in bode vzbujal divni pogled na bogato število velikodušnih udeležencev. In pri tem ugodnem položaju kdo dvomi, da se vrše in se bodo vršile obravnave prvega slovenskega katoliškega shoda k večji časti božji, v povišanje sv. cerkve, v častni in večni dobiček slovenskega naroda, v sporazumljenje in pomirjenje pravih rodoljubov, vsem udeležencem pa v prijetni in blaženi spomin!

Sedaj pa treba, da hitim h koncu. V starih Atenah je prejel neki oblastnik med veselim gostovanjem list, v katerem ga je svail dober prijatelj pred bližnjo zaroto. Ali mož, nejevoljen, da ga kdo moti med veselico, vrže neodpečateno pismo pod vzglavje svojega sedea, rekoč: Τὰ πρόματα εἰς αὔριον, opravi za jutri. Toda drugega jutra ni dočakal mož, izgubivši se tisto noč oblast in življenje. Preljubi zborovalci! Modrost je, učiti se od nemodrosti drugih. Recimo zatorej: Τὰ πρόματα εἰς σήμερον, opravi za danes, za jutri pa odmor po naporu, na tem svetu nevtrudno delovanje, v nebesih pa večno-veselo gostovanje.

Na delo torej, da ne porekó zanamci, da smo bili malomarni in brezbrizni za velevažna vprašanja svoje dobe, da smo bili preslabi za dejanja, prebojazni za žrtve, da nismo plameneli za uzore med svetom, kateremu je zabava in denar: gloria in credo. Presojajte resolucije, po potrebi časa vam predložene, resolucije, ki niso prazne besede ali zračne rekle za trenotek, nego so globoko premišljeni in skrbno izdelani načrti in bodo vodilna načela za poznejše blagonosno delovanje. Zatorej vse prevdarite in kar je dobrega, obdržite! (I. Tesal. 5, 21.) In vse to dobro bodete pa prav lahko našli, ker vem, da se ravnate po modrem načelu najmodrejšega Atri-

kanca: In necessariis unitas, in dubiis libertas, in omnibus autem caritas; in ker umejete, kar poje avstrijska pesem:

Trdno dajmo se skleniti,
Sloga pravo moč rodi,
Vse lahko nam bo storiti,
Ako združimo moči.

In če se bode dalje hldel, kakor je se doslej vel pri zborovanjih, duh krščanskih načel, duh krščanske ljubezni in bratovske složnosti, potem bode ta shod to, za kar ga pozdravljam, bode jutranja zarija sijajnejše bodočnosti za katoliške Slovence; potem bodo ti slavnostni dnevi: dnevi vspešnega, ker složnega delovanja še dalje in dalje; in potem bode ta shod dosegel preobrat na bolje, dosegel bode to, kar vsi želimo, da bode božji, vzveličalni mir zavladal in zakraljeval po vsaj slovenski zemlji pri vseh, ki so dobre in svete volje. Tako se zgodi, tako bodi!

Gospodarske stvari.

Sadje in zaboji.

Večkrat se prigodi, da obrodi sadno drevje bogato, ali vendar ni denarja za sadje, ker manjka kupeca ali pa se ponuja premalo za-nj, da-si je zlahkno. Odkod to pride? Največkrat je tega krivo, ker kupcu ni znano, kje da se dobi dobro blago in si ga zato najrajši nakupijo koj blizo kake železnice. V tem pridobijo, da jim ni treba dolžje poti pa tudi vožnje za sadje ni veliko. Ali ko bi znali, da še je drugje, morebiti ne ravno daleč, dobiti sadju in še boljšega, tedaj bi jim ne bilo žal za stopinje.

Dvoje rečij je torej treba, prvo, da skrbimo za zdravo, dobro sadje, drugo pa, da tudi gledamo, naj se izve, da ga imamo. Ako ne gre drugače, pošljimo ga na ogled, ali dajmo v kakem listu za oznanilo. Zadnje pa se stori pač najbolje, če se izgodi po županu, ako ima več gospodarjev dobro blago na prodajo. Toda s tem, da nam vzraste dobro sadje, ni še tudi dobro blago. Za to je treba troje rečij: sadje razumno izbirajmo, hranimo in odposljimo!

Kakor je pri nas še sploh navada, otrese se sadje z dreves, potem pa se pomeče na voz in doma se nakopiči v kleti. In tu se naj človek še potlej jezi, če sadja kupec ne mara ali pa obeta le malo za-nj! Sadje hoče in zasluži, da ga človek varuje in ravna z njim pazljivo, malo drugače, kakor z jajcem. Razumni gospodar ne trese sadja z dreves, ampak ga trga, vsak sad posebej ter ga položi varno v košek. Kedar je ta polen, ne strese se sadje iz njega na voz, ampak položi se rahlo, vsak sad posebej na voz, na slamo in ko je ena vrsta na vozu polna, pokrije se s slamo in tako se dela naprej, dokler se voz ne napolni ter ne pelje domov. Tu se sedaj sadje odbere, dobro, srednje, slabo — vse na posebne kupe. Prvo se lahko proda posebej, za dobro ceno, drugo se porabi doma, zadnje pa se stolče ali doma ali pa se proda za tolkljo. Vendar tudi na čas pride, kedar se sadje trga, veliko in se ravnamo v tem po sadji: ako imamo poletno sadje, trgamo ga, kolikor je mogoče, rano ter ne pustimo ga na drevesu, da dozori na-njem do cela. Drugače pa je pri zimskem sadji, tega je treba pustiti na drevesu, čem je najdalje mogoče.

Nadalje, kar se tiče shranjevanja, pa je znano, da kleti niso za to, najmanj pri zlahknem, namiznem sadji. Za to so najboljše izbe, ki niso premrzle, morajo pa biti suhe in zračne. Sadje, če je dalje časa v kleti, dobi